

УДК 614.841

ВИЗНАЧЕННЯ ШЛЯХІВ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОТИПОЖЕЖНОГО ЗАХИСТУ ОБ'ЄКТІВ ШЛЯХОМ ОБҐРУНТУВАННЯ ЗАГАЛЬНИХ ПОЛОЖЕНЬ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПОЖЕЖНОЮ БЕЗПЕКОЮ

Студ. О.В. Савченко, гр. МгЗЯС-18

Науковий керівник доц. Козелло Н.Л.

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета - удосконалення протипожежного захисту об'єктів шляхом обґрунтування загальних положень системи управління пожежною безпекою, яка завдяки управлінським рішенням суб'єкта управління сприяє досягненню прийняттого рівня ризику виникнення пожежі на об'єкті. Основним завданням є визначення шляхів за допомогою яких можливо обґрунтувати загальні положення системи управління пожежною безпекою України.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єкт дослідження – процес управління пожежною безпекою об'єкта.

Предмет дослідження – вплив управлінських рішень та заходів системи управління пожежною безпекою на досягнення прийнятних рівнів ризику.

Методи та засоби дослідження. В процесі дослідження використано аналітичний метод, ймовірно-статистичний метод, метод експертних оцінок.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. У роботі вирішена актуальна наукова задача удосконалення протипожежного захисту об'єктів шляхом визначення загальних положень системи управління пожежною безпекою об'єкта захисту та основних алгоритмів прийняття управлінських рішень суб'єктом управління пожежною безпекою для досягнення прийняттого рівня ризику виникнення пожежі на об'єкті захисту. Практичне значення роботи полягає у можливості підвищення протипожежного захисту об'єктів шляхом реалізації системи управління пожежною безпекою підрозділами Державної служби України з надзвичайних ситуацій, центральними органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарської діяльності.

Результати дослідження. Відповідно до положень [1] основними складовими процесу забезпечення пожежної безпеки об'єкту є система запобігання пожежі, система протипожежного захисту, а також повинні передбачатись певні організаційно-технічні заходи. Слід відзначити, що система запобігання пожежі та система протипожежного захисту забезпечуються суто технічними засобами.

Аналіз приведених організаційно-технічних заходів показав, що вони не носять системного характеру та не відображають такий важливий напрямок як управлінська діяльність керівників та посадових осіб щодо запобігання та розвитку пожежі на об'єкті. Аналіз організаційних заходів щодо забезпечення пожежної безпеки на об'єкті, які наведені в [2] показав їх більшу змістовну наповненість, проте цей документ має ті ж вади.

Дослідження вітчизняних та зарубіжних досліджень показали, що ефективний управлінський вплив за допомогою управлінських рішень суб'єктів управління дозволяє ефективно реалізовувати на об'єктах технічні вимоги системи запобігання пожежі та системи протипожежного захисту. Здобутий досвід в організації системи управління, управлінські рішення та положення щодо забезпечення пожежної безпеки об'єкта захисту повинні бути систематизовані, а алгоритм управління цим процесом повинен бути стандартизований.

Таким чином, актуальними на сьогодні є питання щодо удосконалення нормативної бази в галузі пожежної безпеки, шляхом обґрунтування загальних положень системи управління пожежною безпекою.

Для цього необхідно:

- виявити вплив на статистичні дані про пожежі організаційно-управлінських заходів щодо забезпечення пожежної безпеки;
- встановити взаємодію державної системи управління пожежною безпекою із системою управління пожежною безпекою об'єкта;
- вивчити досвід діяльності суб'єктів відповідальності спрямованих на забезпечення пожежної безпеки об'єктів та їх класифікації;
- встановити кваліфікаційні вимоги до фахівців з пожежної безпеки, а також нормативного забезпечення організації та проведення інструктажів, навчання та перевірки знань з питань пожежної безпеки;
- обґрунтувати загальні положення системи управління пожежною безпекою об'єкта та розробити проект національного стандарту України.

Результатом такої роботи має бути національний стандарт України «Система управління пожежною безпекою об'єкта захисту. Загальні положення», який передбачається затвердити наказом Національного органу стандартизації України та у подальшому використовувати його центральними органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарської діяльності та органами і підрозділами Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

Висновки. В результаті досліджень сформульовані такі науково-практичні результати та висновки:

1. Розроблено організаційну структуру системи управління пожежною безпекою об'єкта захисту, яка визначає індивідуальні суб'єкти управління пожежною безпекою (власник об'єкта, керівники різних рівнів, посадові особи призначені відповідальними за пожежну безпеку) та колективні суб'єкти управління (служби пожежної безпеки, місцеві комісії з питань надзвичайних ситуацій, підрозділи відомчої та добровільної пожежної охорони).

2. Визначено, що організаційна структура системи управління пожежної безпеки об'єкта захисту залежить від його особливостей, а саме організаційно-штатної структури управління виробничою та іншою діяльністю об'єкта захисту, функціонального призначення об'єкта, кількості осіб працюючих та/або перебуваючих на об'єкті, категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою, пожежної небезпеки технологічних процесів на об'єкті, пожежної небезпеки речовин та матеріалів, що обертаються на об'єкті тощо.

3. Встановлено вимоги до функціонування системи управління пожежною безпекою об'єкта захисту та розроблено відповідну структуру функціонування системи управління пожежною безпекою в залежності від особливостей об'єкта захисту, яка передбачає етапи: обстеження протипожежного стану об'єкта захисту, передачу інформації щодо протипожежного стану об'єкта суб'єкту управління пожежною безпекою, аналіз та оцінку протипожежного стану об'єкту захисту, прийняття управлінських рішень, організацію їх виконання а також контроль.

Ключові слова: система управління, об'єкт захисту, пожежна безпека, управлінська діяльність, управлінські рішення, система управління пожежною безпекою

ЛІТЕРАТУРА

1. ГОСТ 12.1.004 Система стандартов безопасности труда (ССБТ). Пожарная безопасность. Общие требования .
2. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417 «Про затвердження правил пожежної безпеки в Україні» [Електронний ресурс] // Офіційний веб-портал Верховної Ради України – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0252-15>.